

Рой А.*

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЗБЕРЕЖЕННІ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ СТАРОДАВНІХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ В КРАЇНАХ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Регіон Латинської Америки надзвичайно багатий своєю археологічною та культурною спадщиною стародавніх цивілізацій, що унаслідувало людство ще із доколумбових часів. На сьогоднішній день гостро постає питання, того, що якщо, не вдаватися до певних мір, то дуже скоро світова спільнота може втратити свою вікову культурну спадщину. Так все частіше з'являються свідчення, що у більшості країн регіону не вистачає коштів на те, щоб підтримувати її у належному стані. В контексті цієї проблеми треба підкреслити особливу роль міжнародних організацій та їх роботи у сфері забезпечення охорони та збереження культурних пам'яток Латинської Америки. Серед них звичайно головну роль посідає ЮНЕСКО, але її діяльність на сьогоднішній день є найбільш висвітленою і проаналізованою. Окрім неї у систему міжнародних організацій по збереженню культурної спадщини входять :

ІКПРОМ International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM) – міжнародний дослідницький центр по збереженню та реставрації культурних цінностей – міжурядовий орган, що здійснює експертну підтримку по збереженню об'єктів занесених до Списку Світової спадщини а також проводить тренінги по реставраційним технологіям. Тільки у 2008 році нею розроблено та прийнято широку програму, терміном на 11 років, по збереженню та охороні культурних цінностей регіону Латинської Америки роблячи акцент на тих об'єктах, вік яких складає понад декілька тисяч років. Вона отримала назву LATAM 2008- 2019 і розподілена на 3 етапи, 1-ий початковий (2008 – 2011), 2-ий здійснення поставлених цілей (2012-2015) 3-ій консолідації проведеної роботи (2016-2019). На 2010 – 2011 роки бюджет організації на реалізацію поставлених задач становить 887 тис євро. ICCROM мотивує свої дії тим, що культурні надбання можуть бути поглибленими чи прийти в абсолютний занепад із-за певних факторів, таких як кліматичні зміни, забруднення навколишнього середовища, економічна нестабільність, тиск глобалізації та нелегальна торгівля культурними цінностями. В рамках програм було створено робочі групи у роботі яких передбачено проведення спеціальних тренінгів та семінарів, для того щоб завадити руйнівній силі перерахованих факторів, а також створення документів, щодо регулювання культурної ситуації у країнах регіону.

ІКОМ (International Council of Museums) ICOM – Неурядова професійна міжнародна рада музеїв є міжнародною організацією музеїв та музейних спеціалістів, котрі займаються збереженням, розвитком та співробітництвом суспільства та природної та культурної спадщини, теперішньої та майбутньої, матеріальної та нематеріальної спадщини. Згідно із уставом до одних із основних задач ІКОМ входять збереження спадщини та боротьба із забороненою торгівлею культурними цінностями. ICOM LAC (International Council of Museums Latin America & Caribbean Alliance) Міжнародна рада музеїв країн регіону Латинської Америки та Карибського басейну – регіональний союз міжнародної ради му-

* студентка 5 курсу відділення «міжнародне право» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доц. Гнатівський М.М.

зеїв. Її роль виділяється у боротьбі із «полювальниками за скарбами» та нелегальною торгівлею. Особливо це стосується таких країн, як Мексика, Гватемала, Нікарагуа, Перу, Ель Сальвадор, Гондурас, Панама, Бейліз. Не дивлячись на внутрішнє та міжнародне законодавство ці держави постають беззахисними перед проблемою незаконної торгівлі національними культурними цінностями Рада створила такі програми як «100 зниклих об'єктів» та Червоний список предметів культури Центральної Америки та Мексики, яким може загрозувати небезпека бути викраденими або взагалі зникнути. Їх було створено у контексті допомоги музеям, арт-ділерам, колекціонерам, миту та поліції в розпізнанні тих предметів, що могли бути нелегально вивезені із країн регіону. Досягнення : конфіскація майже 6000 доколумбових артефактів та арешт 3 людей на прямо причетних до цього у Липні та Вересні 2006 року у США та Еквадорі та відстеження продажу артефактів через Інтернет, так завдяки сумісній співпраці ICOM та Interpol через аукціон систему e-bay у 2008 р було відстежено та конфісковано ряд викрадених артефактів, а також законодавчо було заборонено продавати стародавні речі через цю систему включаючи. ICOMOS – (ICOMOS) The International Council on Monuments and Sites. Міжнародна рада з охорони пам'ятників та історичних місць. Заснована у 1956 р. із ціллю підтримки ідеї та методики охорони та збереження культурних пам'яток людства. Рада здійснює оцінку об'єктів запропонованих для включення до Списку Світової спадщини, а також порівняльний аналіз, технічну підтримку, складає періодичний звіт про стан включених до Списку об'єктів. Співпрацює з окремими країнами, не беручи до уваги конкретний регіон. Найактивніше співпрацює із Чилі, Перу, Аргентиною, Бразилією та Мексикою.

Отже, вклад міжнародних організацій у збереження та охорону культурної спадщини значно зріс за останні 10 років. Перспективи роботи є доволі оптимістичними, якщо раніше ця проблема взагалі не була висвітлена як актуальна в міжнародних відносинах, то зараз вона інтенсивно обговорюється у світі. Аналізуючи вклад міжнародних організацій, слід підкреслити, що їх діяльність відрізняється по своїм результатам, методам та визначенню основних проблем у цій сфері. Одні тільки у процесі того, щоб вносити певні зміни, інші вже в змозі похвалитися конкретними досягненнями. Їх, діяльність не дивлячись на свою різнонаправленість, тим чим інакшим чином активізувалася, стало проводитися більше заходів з охорони культурної спадщини стародавніх цивілізацій Латинської Америки з огляду на підвищення ризику її занепаду із-за низки вище зазначених факторів. Питання збереження актуальне ще й тим, що воно об'єднало між собою країни регіону яких напряму торкається ця проблема. Вони є учасниками міжнародних організацій та співпрацюють у цій сфері в рамках регіональних та міжнародних організацій.